

Helårsbedömning

Bedömning av terrorhotet mot Sverige 2016

Den sammantagna terrorhotnivån i Sverige befinner sig sedan den 2 mars 2016 på en förhöjd hotnivå (3). Inom ramen för denna hotnivå ryms att terrorattentat kan ske i Sverige.

Hotet mot Sverige från islamistiskt motiverad terrorism

Sverige är sannolikt ett legitimt mål för terrorattentat från våldsfrämjande islamistiska aktörer såväl i Sverige som utomlands. Det finns däremot troligen flera länder i Europa som är högre prioriterade vid extern attentatsplanering från våldsfrämjande islamistiska grupper. Det finns ett fåtal aktörer som troligen har både avsikt och förmåga att genomföra terrorattentat i Sverige. Bland dessa finns dels de som rest och återvänt efter att ha stridit med våldsfrämjande islamistiska grupper, dels individer som inspirerats av våldsfrämjande islamistisk propaganda.

Det främsta terrorhotet mot Sverige kommer under 2016 sannolikt från våldsfrämjande sunnitiska islamister. Ett eventuellt attentat kan planeras eller genomföras på uppdrag av aktörer såväl i Sverige som utomlands, men kan också utföras på enskilt initiativ. Med terrorattentat avses exempelvis attentat mot utpekade personer eller grupper, begränsade sprängattentat mot allmänheten eller påverkan på delar av kritisk infrastruktur.

De våldsfrämjande sunnitiska islamisterna i Sverige motiveras av en våldsfrämjande ideologi enligt vilken terrorattentat globalt anses legitima, inklusive mot mål i västvärlden. Inspirationen kommer främst från den propaganda som grupper som t.ex. *al-Qaida* och *Daesh* (tidigare även benämnt Isil eller IS) förmedlar.

Daesh är för närvarande den främsta inspiratören för våldsfrämjande islamister i Sverige. Daeshs tidigare militära och territoriella framgångar samt dess synlighet i media har sannolikt bidragit till att antalet personer som sympatiserar med en våldsfrämjande islamistisk ideologi i Sverige har vuxit på senare år. Av de våldsfrämjande shiitiska islamistiska grupperna är det främst libanesiska Hizbollah som har bäring på terrorhotet i Sverige.

Syrien och Irak är idag det konfliktområde dit flest svenskar reser med avsikt att ansluta sig till våldsfrämjande islamistiska grupper. Majoriteten av de individer som under senare tid har vistats i konfliktområdet har anslutit sig till Daesh. De individer som har rest till ett konfliktområde utomlands och tränat eller stridit för våldsfrämjande islamistiska grupper har förvärvat förmågor och skapat kontakter med individer som kan hjälpa dem att begå terrorattentat. Ett mindre antal av dessa kommer troligen att utveckla avsikt att genomföra attentat även mot mål i västvärlden, främst i hemlandet eller i angränsande länder. Det är troligt att individernas våldsbenägenhet ökar efter att de har deltagit i krig och begått mord eller regelrätta avrättningar.

Konflikterna i exempelvis Syrien, Irak, Somalia och Afghanistan, har bidragit till den stora flyktingströmmen till Europa, däribland Sverige. Det finns idag spänningar mellan olika politiska, etniska och religiösa grupper i Sverige som möjligen kan öka som en följd av dessa konflikter. Dessa spänningar kan troligen ge upphov till olika former av hatbrott, såsom hot, trakasserier och våld mot person. Troligen kommer dessa brott att vara händelsestyrda och kopplade till utvecklingen i konflikterna utomlands.

Daesh är nu den ledande aktören inom global våldsfrämjande islamism. Daeshs etablering på flera platser i världen och gruppens framgångar i Syrien och Irak, har bidragit till gruppens attraktionskraft bland våldsfrämjande islamister i västvärlden. Daesh inspirerar även individer som inte har möjlighet att resa till konfliktområden för att ansluta sig till gruppen men som är villiga att agera på gruppens uppmaningar till attentat i västvärlden. Daeshs möjligheter att rekrytera individer för att utföra attentat i västvärlden, däribland Sverige, har därmed sannolikt ökat.

Även al-Qaidas publikationer och budskap inspirerar och attraherar våldsfrämjande islamistiska grupper och individer, i synnerhet de som ogillar Daeshs brutala metoder mot andra muslimer. Konkurrenten från Daesh kommer möjligen bidra till att samarbetet mellan al-Qaidas grenar ökar, vilket troligen skulle stärka organisationens förmåga till attentat i västvärlden.

Antalet terrorattentat i västvärlden har ökat efter att Daesh i september 2014 uppmanade sina sympatisörer att agera mot västvärlden. Vid ett antal av de terrorattentat som planerats eller genomförts har det i efterhand funnits indikationer på att förövarna tagit intryck av Daeshs propaganda och uppmaningar. Majoriteten av de utförda och planerade attentaten i väst har genomförts med förhållandevis enkla medel, främst med stick- eller skjutvapen. Attentaten i Paris den 13 november och Bryssel den 22 mars avviker då de sannolikt krävde större koordination och mer omfattande planering på grund av fler gärningsmän och mål. Utöver attentaten i Paris och Bryssel har attentat genomförts eller planerats i andra länder som av de våldsfrämjande islamistiska grupperna utpekats som högvärdiga mål, till exempel i USA, Storbritannien, Australien, Kanada, Danmark och Belgien. Samtliga dessa länder deltar i den USA-ledda flygkoalitionen mot Daesh

Terrorhotet mot Sverige från islamistiskt motiverad terrorism bedöms utgöra ett *förhöjt hot* (3).

Hotet mot Sverige från politiskt motiverad terrorism

Med politiskt motiverad terrorism avses här främst våldshandlingar utförda av aktörer motiverade av antingen våldsfrämjande högerextrem ideologi – den s.k. vit makt-miljön – eller våldsfrämjande vänsterextrem ideologi – den s.k. autonoma miljön – i Sverige.

Vit makt-miljön består av individer och grupper som strävar efter ett etniskt homogent samhälle och ett styrelseskick som baseras på etnicitet. Aktörerna inom den autonoma miljön består av individer och grupper som strävar efter ett klasslöst samhälle fritt från ett förtryck som aktörerna upplever komma från alla typer av auktoriteter och hierarkier. Inom båda dessa grupper finns aktörer som förespråkar väpnad kamp. Detta kan möjligen även inspirera enskilda individer ur båda grupperna att genomföra våldsbrott som skulle kunna klassificeras som terrorbrott.

Under 2015 har det utförts ett flertal våldshandlingar motiverade av främlingsfientlighet eller åsikter om flyktingmottagandet i Sverige. Troligen har flera av dessa genomförts av individer som bland annat inspirerats av vit makt-miljöns anti-islamistiska retorik och handlingar. Avsikten hos dessa individer är sannolikt individuell och inte beroende av de etablerade gruppernas attentatsavsikt. Den autonoma miljön har den senaste tiden uppvisat en låg aktivitetsnivå avseende våldshandlingar.

Terrorhotet från politiskt motiverad terrorism bedöms utgöra ett *lågt hot* (2).

Hotet mot Sverige från separatistiskt motiverad terrorism

Under 2015 bröts vapenstilleståndet mellan den kurdiska gruppen PKK i Turkiet och den turkiska staten. Det finns möjligen en avsikt hos ett fåtal av PKK:s medlemmar att genomföra terrorattentat mot turkiska mål i Europa, inklusive i Sverige. Det som talar emot ett sådant attentat är att PKK fortsatt arbetar för att avföras från EU:s lista över terrororganisationer.

Den intensifierade konflikten mellan den turkiska staten och PKK, samt Turkiets militära agerande mot vissa kurdiska grupper i Syrien har sannolikt bidragit till spänningar och våldshandlingar även i Sverige. Inga av dessa våldshandlingar har klassats som terrorbrott.

Hotet mot Sverige från separatistiskt motiverad terrorism bedöms utgöra ett *lågt hot* (2).

Denna rapport utgör en sammanfattning av NCT:s helårsbedömande för år 2016 vad gäller terrorhotet mot Sverige. Helårsbedömningen och de angivna hotnivåerna gäller från 2 mars till 31 december 2016. Vid behov kan hotnivåerna ändras inom den aktuella perioden. I Sverige används en femgradig skala för att ange hotnivå och nivåstegen är följande: inget hot (1), lågt hot (2), förhöjt hot (3), högt hot (4) och mycket högt hot (5). Säkerhetspolischefen beslutar om den sammantagna hotnivån i Sverige. Bedömningen avseende hotet mot Sverige innefattar terrorhotet från islamistiskt motiverad terrorism, politiskt motiverad terrorism samt separatistiskt motiverad terrorism. Om dessa nivåer skiljer sig åt är det den högsta nivån som är styrande för den sammantagna nivån.

Nationellt centrum för terrorhotbedömning (NCT) är en arbetsgrupp som utgörs av personal från Försvarets radioanstalt, Militära underrättelse- och säkerhetstjänsten och Säkerhetspolisen. NCT utför strategisk analys av händelser, trender och tendenser inom terrorism och bedömer hur hotet mot Sverige och svenska intressen påverkas på kort och lång sikt. Personal anställd vid Försvarets radioanstalt får endast behandla personuppgifter om dessa har anknytning till en preciserad inriktning för försvarsunderrättelseverksamheten. Personal från Försvarets radioanstalt behandlar inte personuppgifter avseende våldsbejakande extremism som inte avser utländska förhållande.